

Se o uspehih in problemih šolstva

Vedno poudarjamo, da moramo vsi sodelovati pri razvoju našega šolstva, zato je prav in potrebno, da se ob priložnosti drugega polletja seznanimo s stanjem, napredkom in sploh z vsemi problemi tudi našega podeželskega šolstva.

V okraju Celje-okolica je 67 osnovnih šol z 245 oddelki, v katerih poučuje 220 učnih moči 9.843 otrok. Izmed nižje organiziranih šol je največ dve ali trooddelčnih (34), enooddelčni šoli sta samo 2. Manj je tudi šest in več oddelčnih šol, to pa zato, ker so bili na sedežih nižjih gimnazij in na šolah, ki so v neposredni bližini teh gimnazij, ukinjeni višji razredi, otroci teh razredov pa so vključeni v nižje gimnazije.

Ce primerjamo v I. polletju letošnjega šolskega leta dosežene uspehe osnovnih šol (75%), vidimo, da je razlika v odstotkih prav majhna, pač pa lahko trdimo, da je znanje otrok letos solidnejše in kvalitetnejše kot je bilo lansko leto.

To smemo pripisovati predvsem tudi dejstvu, da se tudi naše mlajše učiteljsko od leta do leta pedagoško in strokovno izpopolnjuje in je zato njegovo delo v razredu kvalitetnejše. Če upoštevamo še, da morajo zaradi pomanjkanja učnih moči mnogi učitelji še vedno poučevati po dva oddelka in to ne pod najboljšimi pogoji, smo lahko z doseženimi učnimi in vzgojnimi uspehi zadovoljni.

Nekoliko drugačno pa je stanje na naših nižjih gimnazijah.

S spremembo sedemletk v nižje gimnazije smo v razvoju našega šolstva vsekakor storili velik korak naprej. Priznati moramo sicer, da smo imeli zlasti spočetka velike težave zaradi pomanjkanja kvalificiranega učnega kadra, vendar se stanje v tem pogledu vsako leto izboljšuje. Lansko šolsko leto smo imeli še primere, ko so morali zaradi pomanjkanja učnega kadra učitelji — pripravniki poučevati i na osnovni šoli i na nižjih gimnazijah in to pod najtežjimi pogoji. Razumljivo je, da kljub vsej svoji požrtvovalnosti niso mogli zadovoljivo rešiti vseh nalog.

V tem pogledu je letos stanje, tako glede števila učnih moči kakor tudi glede njih strokovne usposobljenosti, mnogo boljše, vendar še ne zadovoljivo. Na nižjih gimnazijah primanjkuje še okrog 20 kvalificiranih učnih moči, zato je delo v razredu še vedno oteženo. Mreža nižjih gimnazij v našem okraju je letos nekoliko drugačna, ker smo zaradi neposredne bližine močne žalske nižje gimnazije ukinili nižjo gimnazijo v Grizah. Tako imamo sedaj 13 nižjih gimnazij: Dobje Dobrna, Kozje, Laško, Pilštanj, Polzela, St. Jurij pri Celju, St. Pavel pri Preboldu, Store, Vitanje, Vojnik, Vransko in Zalec. Na vseh gimnazijah je 50 oddelkov, v katerih poučuje 65 rednih in 6 honorarnih predavateljev 2.089 dijakov. Rezultati na nižjih gimnazijah v I. polletju letošnjega šolskega leta pa nam povedo, da je bilo ob koncu tega razdobja 57% dijakov brez slabe ocene. Odstotek je nizek, preniček in se bistveno ne razlikuje od rezultatov ob polletjih prejšnjih let. Res je, da so rezultati v posameznih šolah precej različni, da znaša n. pr. razlika med odstotkom pozitivno ocenjenih dijakov na nižji gimnaziji v St. Pavlu (41,2%) in odstotkom takih dijakov na pilštajnski gimnaziji (71,4%) kar 30,2, vendar to celotne slike dela na naših nižjih gimnazijah ne spremeni. Ta visoka razlika je pač v veliki meri posledica neenotnega kriterija pri ocenjevanju.

Napačno pa bi bilo seveda iskati vzroke za slabe rezultate dela na naših nižjih gimnazijah le v dijakih in njihovem odnosu do učenja. Je še vrsta drugih nič manj važnih vzrokov subjektivnega in objektivnega značaja. Eden izmed važnih činiteljev, ki vpliva na delo v šoli, je prav gotovo učenčev oziroma dijakov dom, ki lahko prizadevanja pedagoških delavcev v veliki meri podpre, če se svoje naloge zaveda. Starši se morajo vztrajno in dosledno zanimati za vzgojo in napredek svojih otrok in vedno podpirati vzgojno prizadevanje šole.

Kaj pomeni stalna skrb za mladino v šoli in izven šole pove tudi dejstvo, da so uspehi dijakov, ki žive v naših dijaških domovih v precejšnji meri boljši kot povprečni uspehi tistih otrok, ki žive doma.

Delo na nekaterih naših nižjih gimnazijah precej ovira tudi pomanjkanje učnih prostorov, saj je le malo krajev, kjer imajo nižje gimnazije svoja poslopja. Po večini uporabljajo osnovne šole in gimnazije iste učilnice, a se teh je premalo ter vse niti ne odgovarjajo svojemu namenu. Zelo peče je problem učnih prostorov v Dobrni, kjer razpolagata osnovna šola s 7 oddelki in nižja gimnazija s 3 oddelki le s štirimi, v zelo slabem stanju se nahajajočimi učilnicami.

Za dosego večjih in boljših učnih in vzgojnih uspehov na naših šolah pa je v prvi vrsti potrebno, da starši in pedagoški delavci, mladina in njene organizacije zastavijo vse svoje sile in odpravijo vse pomanjkljivosti in napake.

Savinjski vestnik

CELJE, 9. februarja 1952

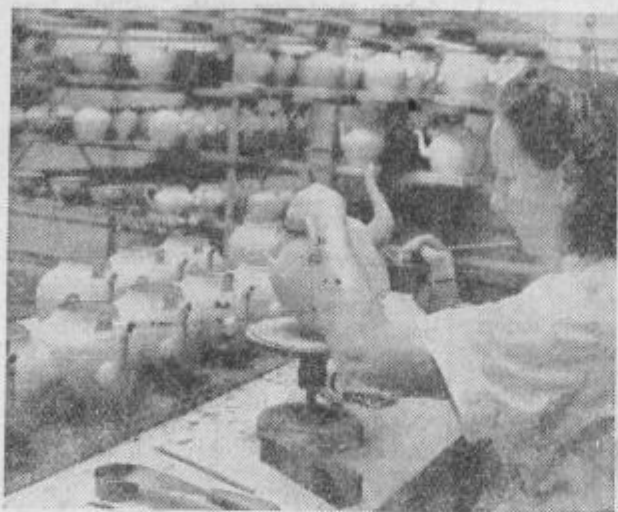
GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOSTANJA

LETO V., ŠTEV. 6 — CENA 6 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Naslov uredništva: Celje, Titov trg 1. Poštni predal 123. Telefon 7. Čekovni račun št. 620-1-90323-12 pri Narodni banki FLRJ v Celju. Tiska Celjska tiskarna v Celju. Četrtletna naročnina 75, polletna 150, celoletna 300 din. Savinjski vestnik izhaja vsako soboto.

Isdelki Tovarne emajlirane posode v Celju so snani po vsem svetu

Potrebno je, da tudi širša javnost seznanimo s pomembno gospodarsko dejavnostjo Tovarne emajlirane posode v Celju, zlasti še, ker tovarna pravkar dokončuje 40 leto svoje izvozne dejavnosti. S kvaliteto svojih proizvodov in solidnim poslovanjem je dvignila ugled našega gospodarstva v zunanjem svetu. Delovni kolektiv tovarne je upravičeno ponosen na to obletnico, katera ga uvršča med najstarejše in najuspešnejše izvoznike Jugoslavije, a z ozirom na izvoz emajlirane posode tudi med najstarejše izvoznike tega blaga v svetu.

Delavka pri dekoriranju posode, ki se izdeluje po željah in okusu odjemalcev na Bliznjem vzhodu.

TOVARNA BO LETA 1954 SLAVILA 60-LETNICO OBRATOVANJA

Tovarna je bila ustanovljena leta 1894 in se torej bliža 60-letnici obratovanja. Glavne izdelavne in energetske surovine, kakor pločevina, kemikalije in premog, so bile na razpolago v neposredni bližini. S komercialnega vidika so bili pogoji za hiter razvoj tovarne tudi zelo povoljni. Tovarna v Celju je bila geografsko najbližja vsled političnih sprememb razvijajočemu se tržišču jugovzhodne Evrope in Bliznjega vzhoda in že ta položaj sam ji je dal konkurenčno prednost pred istovrstnimi evropskimi tovarnami. Tako ugodni naravni pogoji so omogočili in dejansko povzročili zelo nagel razvoj tovarne. Pomembno je dejstvo, da so si bivši lastniki pri korumpiranih režimih predaprilske Jugoslavije z uvedbo visoke zaščitne carine in zaviranjem notranje konkurence pridobili monopol proizvodnje in prodaje emajlirane in druge posode na jugoslovanskem tržišču, kar je nadaljni razmah, predvsem pa modernizacijo tovarne zavrij, obenem pa lastnikom prinašalo ogromne dobičke.

KAKO SE JE RAZVIJAL IZVOZ?

Zapiski nekega bivšega ravnatelja tovarne govorijo o tem, da je že po dveh letih obstoja tovarna začela izvažati emajlirano posodo v južno Rusijo. Omenja se tudi, da je imela tam več let lastno skladišče teh izdelkov. Skoda, da ni nobenih dokazov o verodostojnosti tega izročila, niti kakršnih koli podatkov o obsegu in trajanju tega izvoza.

Verodostojnejši so podatki, ki navedajo, da je tovarna okoli leta 1910 že izvažala emajlirane izdelke na vsa tržišča Balkana in nekatera tržišča Bliznjega vzhoda. Omenja se tudi, da je tovarna v tem času pristopila k srednjeevropskemu in pozneje evropskemu eksportnemu kartelu za emajlirano posodo. Vendar tudi o tem obdobju izvoza od leta 1910 do prve svetovne vojne, niso ohranjeni konkretni podatki o izvoženih količinah, doseženih cenah, sortimentu, odjemalcih itd. Zato lahko smatramo leto 1919 kot rojstno leto izvoza celjske emajlirnice.

Razumljivo je, da je prva svetovna vojna prekinila mednarodne trgovske odnose za daljši čas. Pred vsako državo izvoznico, kakor pred posameznimi izvozniki, se je istočasno postavila nujnost, da se prilagodijo vsem spremembam, ki jih je rodila vojna v politično-upravni in valutno-finančnem pogledu. Nastanek novih držav je povzročil razcepljenost prej enotnih velikih gospodarskih področij, različne valutine in carinske predpise itd. Z ozirom na to se je eksportna dejavnost tovarne obnovila šele leta 1923 in sicer je bil izvoz v prvih letih usmerjen v Bolgarijo, Grčijo in Turčijo in šele po letu 1928 tudi v države Bliznjega in Srednjega vzhoda ter na kolonialna tržišča severne Afrike.

V obdobju predaprilske Jugoslavije je glede izvoza značilno sledeče: Polnoma monopolni položaj na domačem tržišču in konjunktura v prvih po-vojnih letih sta povzročili znatno povečanje proizvodnih kapacitet. Prišla so leta splošne gospodarske krize, ki je kupno moč in potrošnje večine prebivalstva, kmečkega ljudstva in delavcev znižala na minimum. Položaj se tudi v letih navidezne konjunkturalne pred drugo svetovno vojno ni bistveno izboljšal. Da bi izrabilo proizvodne kapacitete, je vodstvo tovarne vsa leta

forsiralo izvoz in kljub močni konkurenci doseglo lepe uspehe. Točnejši podatki obstojajo le za zadnja leta: Leto 1936 ton 443, leto 1937 ton 573, leto 1938 ton 431, leto 1939 ton 378 in leto 1940 ton 26. Izvožena količina posode leta 1937 v višini 573 ton predstavlja zaenkrat največji uspeh, ki ga je tovarna v svoji izvozni dejavnosti dosegla. Izvoz v teh letih se je vršil po razmeroma ugodnih cenah od 11 do 14 din za kg posode. Baza v mednarodni trgovini s posodo pa je bila 1 švicarski frank za kg. Tako visoki so bili v splošnem lastni produkcijski stroški. Na domačem trgu se je posoda v teh letih prodajala po 20 do 22 din za kg.

Od doseženih uspehov v tem obdobju izvoza je za novo socialistično Jugoslavijo sigurno najpomembnejši ta, da se je glas o dobri kvaliteti izdelkov celjske emajlirnice razširil in utrdil daleč po zunanem svetu. Ta pozitivna dediščina je v veliki meri olajšala obnavljanje izvoznega poslovanja po drugi svetovni vojni, čeprav so posledice vojne izvozne pogoje v splošnem zelo poslabšale.

PRIDITE, kajti tamkajšnje ljudstvo vas ljubi

(K PROSLAVI ENOTE JLA V CELJU)

Takoj v začetku vstaje v Srbiji današnja celjska enota JLA ni bila že kar cela brigada. Bil je to mali krog desetih prvoborcev, ki so si kljub maloštevilnosti z odločno borbo prisvojili naslov: Babički partizanski odred. — Od 17. junija 1941, ko je ta skupnica ljudi prvič vsula smrtonosni ogenj na sovraga, pa do konca tistega leta, je odred imel že nad 400 ljudi. Od borcev tega odreda so leta 1944 dne 4. februarja ustanovili Sedmo srbsko brigado. Leta je prehodila vso našo zemljo, lasala se je z 117. nemško alpsko divizijo, se prebila pri Zagrebu na slovenska tla in se ob osvoboditvi znašla pri Trstu, kjer je zasedla del razmejivne črte med tedanjimi conami. Nastanila se je v Rihenbergu in je že kar prvi dan priredila skupaj z vaščani velik miting. Vaška mladina je prvemu bataljonu podarila zastavo.

V času, ko se je brigada mudila v Slovenskem Primorju se je tesno navezala na tamkajšnje prebivalstvo. Ljudje tistih krajev, posebno pa mladina, so brigadi pisali mnogo pism, v katerih izražajo svojo ljubezen do borcev te brigade in zatrjujejo nerazdruženo bratstvo med narodi Jugoslavije. Ta pisma je brigada priobčila v svoje biltenne, iz katerih smo črpali kratke odlomke iz življenja te brigade v minulih dneh.

Na meji med obema conama v Slovenskem Primorju so borci Sedme srbske brigade sosedelovali 5. brigadi 10. angleške divizije. Pripadniki obeh enot se niso srečavali samo v patrolah in na straži, temveč so se večkrat zgrabili na zelenem polju v nogometu. Prvo srečanje obeh timov je Angleže stalo rezultata 11:0. Čudno so gledali sinovi države, kjer se je nogomet rodil. Tode niso si mogli kaj. Priznati so morali nadmoč naših vojaških nogometnih klubov.

Nekega dne so komandantu Sedme

srbske brigade najavili nenavaden obisk. Osebo se je prišel predstaviti komandant 5. angleške brigade. Iz razgovorov, ki so med obema komandantoma sledili, je bilo razbrati, da je Anglež prišel predvsem na zahtevo slovenskega prebivalstva onstran demar-kacijske črte. Tamkaj so želeli videti naše borce, hoteli so stikov z njimi. Angleški komandant je povabil naše nogometaše in kulturno-umetniško ekipo srbske brigade na obisk: »Dolžnost moja je, da vas povabim. Pridite, kajti tamkajšnje ljudstvo vas ljubi in se veseli vašega obiska.«

V prvih letih po osvoboditvi, se je večina borcev Sedme srbske brigade vrnila nazaj na svoje domove. Le redki so ostali tu. Oni pa, ki so vsaj nekaj časa preživeli v Sloveniji, so se s svojih krajev mnogokrat oglašali svojim tovarišem v Celju, kamor je brigada končno prišla, ter v svojih besedah obujali spomine in lepe vtise iz Slovenije. Mnogi so se tukaj tudi marsičesa naučili. Drago Perišić iz Mostara je napisal v svojem pismu takole:

»Jaz občudujem Slovence in njihovo domovino. Lepote teh krajev mi bodo ostale vselej v spominu. Slovenci so pridni, marljivi in varčni ljudje. Pozorno smo gledali njihove napore, da od svoje zemlje dobijo čim več. Sedaj ko sem doma, bom delal kakor oni...«

Leto za letom prihajajo v Celje novi mladeniči iz naše širše domovine. Leto za letom odhajajo mladi možje, polni izkušenj in prežeti z ljubeznijo do očetnjave. Vzljubili so Slovenijo kot svoj kraj in so pripravljeni boriti se zanj kot za svoj lasten dom. Armada je ljudska in ljudstvo ima v njenih vrstah vso svojo cvetočo mladost.

Med ljudstvom in Armado ni meja, zato se tudi vsi skupaj veselimo praznika celjske vojaške enote, ki danes obhaja osmo obletnico svoje ustanovitve.

PO VOJNI JE TOVARNA OBNOVILA IN RAZŠIRILA TRGOVSKE STIKE Z INOZEMSTVOM

Druga svetovna vojna je prekinila izvoz od leta 1940 do 1947. Zveze s kupci so bile vzpostavljene že koncem leta 1945, predvsem pa leta 1946, toda pogoji za konkretno delo so bili v teh letih izredno težki. Obstojalo je občutno pomanjkanje surovin, istočasno pa je bila prva naloga obnavljanja se industrije, da krije najnujnejše potrebe domačih potrošnikov.

V drugi polovici leta 1947 so šle pošiljke za izvoz iz tovarne v Reko in Trst in od tam čez morje v Egipt, Ara-

bijo in Sirijo. To je bil prvi velik uspeh delovnega kolektiva tovarne, ker so bili pogoji za eksportno proizvodnjo še vedno zelo težki. Težave s surovinami so obstojale v večjem ali manjšem obsegu vsa leta do danes. Najtežje pa so bile posledice nepredvidene in barbar-ske kominformbirojevske gospodarske blokade, ki so se najbolj odrazile v letu 1949.

Tovarna je že obnovila poslovne zveze z vsemi bivšimi tržišči, s katerimi so mogoči trgovski odnosi z ozirom na obstoječe zunanjetrgovinske dogovore. V seznamu držav, ki stalno kupujejo našo posodo so predvsem sledeče: Turčija, Egipt, Sirija, Libanon, Transjordanija, Arabija, Malta in Belgijski Kongo. Nadalje so odjemalci naše posode še v Sudanu, Južnoafriški Uniji, Cipru, Angleški Vzhodni in Zapadni Afriki in Indoneziji. So najbolj izglejajo, da se bo v kratkem obnovil redni in direktni izvoz v Grčijo, Tunis, Alžir in Maroko ter indirektni izvoz preko velikih angleških, holandskih in francoskih eksportnih trgovskih podjetij v najrazličnejše dele sveta. Tudi v organizacijskem pogledu so torej bili doseženi lepi rezultati, ki bodo omogočili izvoz še večjih količin v najbližji bodočnosti.

Uspešno zaključeno 40. leto izvozne dejavnosti je najboljši dokaz velike zmage celjske emajlirnice v borbi s konkurenco gospodarsko in industrijsko mnogo močnejših držav kot so Amerika, Anglija, Nemčija, Japonska in druge, katere imajo zelo razvito emajlno industrijo in veliko izvažajo. II.

PRIJETEN VRVEŽ NA GRADBIŠČU TERMOMELEKTRARNE V ŠOSTANJU

Ceprav se glavna dela še niso začela, je na prostoru, kjer bo spomladni rastla iz tal nova termoelektrarna, že dokaj živo. Trenutno gradijo v malem gozdičku poleg gradbišča začasna stanovanja za delavce. Podjetje za melioracijo iz Ptuj se pripravlja na prestavitve Pake in zgraditev dveh mostov. Glavna dela se bodo pričela v marcu. Veliko preizkušnjo bo napravilo Okrajno gradbeno podjetje, ki bo moralo v tem okolišču zgraditi 24 stanovanj, dva nova bloka in še nadaljnjih 12 stanovanj za tiste, ki bodo zaradi novogradnje ostali brez strehe.

Na gradbišče prihajajo vedno novi delavci, dasiravno bi jih potrebovali še mnogo več. Živahnost je vidna v Šostanju kljub ostri zimi, kar da slutiti, da bo s pobiljšanjem vremena postal del Šostanja eno samo gradbišče.

Nova elektrožarilna peč

Prispevajmo za graditev Slovenskega kulturnega doma v Trstu!

»Akcijska zbiranja pomoči — tako denarja kot materiala za zgraditev Slovenskega kulturnega doma v Trstu je v polnem teku. Zato pozivamo podjetja, ustanove, družbene organizacije in posameznike, da še nadalje prispevajo po svojih možnostih in s tem manifestirajo svojo nacionalno zavest in solidarnost s tržaškimi Slovenci.

Vse denarne prispevke pošiljajte na naš tekoči račun pri NB Ljubljana, št. 601-95331-7.

Za vse informacije v zvezi z nabranim materialom pa se obračajte direktno na Gospodarski oddelček našega odbora, Ljubljana, Jegličeva cesta št. 4, telefon 31-63.

Odbor v pomoč za zgraditev Slovenskega kulturnega doma v Trstu. Ljubljana, Erjavčeva cesta 12.

Pa svetu...

V EGIPTU SE STANJE BOLJŠA...

Svetovno časopisje vse manj piše o Egiptu, kjer se napeto stanje vse bolj zmanjšuje. Večji nemiri in spopadi so že stvar preteklosti. Dogodi se edino tu in tam manjši incident. Nova vlada Maher paše stoji sicer na istem stališču, kot je bila prejšnja vlada, le da je bolj dojemljiva za pristop k sredozemskemu povelju atlantskega pakta. V Egiptu so zadnje dni padle cene, skrajšan je čas policijske ure, nekatera področja, zasedena od Angležev, je zasedla zopet egiptovska policija. Med tem, ko se v Egiptu stanje boljša...

V TUNISU NAPETOST RASTE

Polsamostojna država v Severni Afriki se hoče otresti francoskega vpliva in v zvezi s tem nastaja v tem delu sveta novo žarišče nemirov. Za tuniško samostojnost se poteguje 15 arabskih in azijskih držav, ki so sklenile ta spor predložiti Varnostnemu svetu, s čimer so tuniški nacionalisti zelo zadovoljni. Tem bolj pa so nevoljni francoski vladni krogi, ki so mnenja, da se VS nima pravice mešati v pogodbo med Tunisom in Francijo iz leta 1881.

Nemiri v Tunisu so zahtevali pretekli teden 20 žrtev.

NEKATERA ZBLIZANJA PRI POGAJANJH NA KOREJI

dajejo upanje, da bo morda res prišlo na Koreji do premirja. Kitajci in Severni Korejci so v nekaterih točkah popustili. Priznali so namreč Združenemu poveljstvu nadzorstvo nad nekaterimi otoki in privolili v zaenkratno izmenjavo 5000 vojakov, kar pomeni le petino od zahteve Združenega poveljstva.

SODNA KOMEDIJA V LUCCI SE NADALJUJE

Pred tednom so v Lucci nadaljevali razpravo proti furlanskim par-tizanom. Sodijo, da bo o zaslišanju vseh prič sledil šestdnevni govor državnega pravdnika. Edino, kar se da iz te žalostne sodne razprave dognati, je to, da hočejo italijanski iredentisti z blatenjem Jugoslavije in njene vojske oprati svoje lastne grehe. Nič čudnega torej ni, če pri-rejajo slavnosti na čast italijanskim vojaškim enotam, ki so morale in plenile po naši državi.

REVIA »LA REVOLUTION PRO-LÉTARIENNE« O ZAGREBSKEM MIROVNEM KONGRESU

Udeležence lanskega mirovnega kongresa v Zagrebu, Alfred Ros-maire, je v decembrski številki »La Revolution proletarienne« zanimal med drugim tudi naslednje: Nikdar nobena konferenca ni bila bolj svo-bodna in bolj gospodar svojega dnevnega reda.

DENARNA REFORMA V RUMUNIJU

Pred dnevi je rumunski radio na-pravil Rumunom veliko »preseneče-nie«. Zamenjan je bil denar, ki je dobil »stabilno« rubeljsko podlago namesto »nestabilnega« dolarja. Ta denarna reforma je oropala rumun-sko ljudstvo vseh prihrankov.

TRYGVELIE JE IZDELAL 20 LETNI MIROVNI PROGRAM

ki so ga pričeli obravnavati v Gene-ralni skupščini OZN. Generalni se-kretar OZN Trygve Lie zahteva, da članice OZN usmerijo svoje zuna-njo politiko h krepitvi Organizacije združenih narodov.

V ENEM STAVKU...

V Strassburgu je bila v prostorih univerze odprta razstava jugoslo-vanske umetniške fotografije.

Perzija bo dobila od ZDA 25 in pol milijona dolarjev pomoči.

V Trst je prispel znani belgijski učenjak za raziskovanje morskih globin in stratosfere, prof. Piccard.

Na Madžarskem je veliko pomanj-kanje bencina, saj na črno stane liter bencina trikrat več kot po uradni ceni.

Klavnice, mesnice in pekarnice v šoštanjskem okraju ne ljubijo reda in snage

Tako je ugotovila mešana komisija, ki je vse te lokale pregledala. Ko je komisija delo končala, je bila s pohvalami kaj skopa in tem bolj naložena z grajami. Vzornega podjetja take vrste pravzaprav ni videla pri svojem obho-du. Med zanemarjene, nečiste in slabo urejane lokale pa sodijo naslednji: Okrajna klavnica, predelovalnica in črevarna, Klavnica KLO Velenje, Klavnica KLO Mozirje, ki ima poleg tega zanemarjeno tudi upravno po-

Kmetijske delovne zadrug v celjski okolici so lansko leto gospodarile bolje kakor prejšnja leta

V teh dneh se vrše po KDZ in EKZ občni zbori, na katerih bodo zadrugi pregledali rezultate svojega enoletnega dela.

Kakšni pa so, ti rezultati?

Rečeno na splošno, so KDZ in EKZ v letu 1951 gospodarile bolje, kakor prejšnje leto, kar dokazuje večji zaslužek zadrugnikov, predvsem pa mnogo večji pridelki, ki so jih zadrugi ustvarili. Povprečni zaslužek na storilni dan je bil v letu 1950 88 din in 39 kmečkih bonov, dočim bo letos znašal po nepopolnih podatkih okoli 300 din.

VSAKA ZARUGA BO IMELA SVOJ TRAKTOR

Medtem ko je bila v letu 1950 v nekaterih zadrugah obdelava površina, nekatera dela pa sploh niso bila opravljena, so v letu 1951 KDZ opravile glavna dela (setev, košnja itd.) prej, kakor privatni kmetje. Kljub temu, da v nekaterih KDZ primanjkuje delovne sile (Arja vas, Zalec, Vrboje), so ta primanjkljaj nadoknadili z uporabo strojev. V ta namen so KDZ posvečale nabavi strojev veliko pozornost. Poleg dodelitve strojev, katere so KDZ prejele ob razformiranju Traktorske brigade Zadrugnega sklada, so zadrug iz lastnih sredstev in iz dodeljenega kredita v letu 1951 kupile 18 večjih traktorjev in 3 ročne traktorje (kosilnice).

Sedaj imajo KDZ in EKZ 24 traktorjev, 6 ročnih traktorjev, 13 stabilnih motorjev, 54 elektro-motorjev, 43 kosilnic, 7 žetvenih strojev, 19 večjih mlatilnic in veliko število raznih drugih strojev. V kratkem pa prejmejo še 4 traktorje najnovejšega tipa takozvane »Unimog« traktorje. S takim strojnimi parkom in temeljito izvedeno arondacijo (zaokrožitve) bodo KDZ v prihodnjem letu dosegle močno znižanje proizvodnih stroškov in večje hektarske donose kakor so jih vse do sedaj. Danes je na teritoriju MLO Celje in OLC Celje-okolica 19 KDZ in 7 EKZ. Po prejemu štirih traktorjev »Unimog« bo imela vsaka KDZ svoj traktor.

Povprečni ha donosi v KDZ so bili mnogo večji, kakor so jih dosegli privatni kmetje. Največje donose je dosegla v žitaricah KDZ Drešinja vas z 2.300 kg na ha, v krompirju KDZ Vransko z 301 mc na ha, v hmelju KDZ »Hmeljar« (ki upravičeno zasluži takšno ime) z 1.200 kg na ha.

ČE BI PRIVATNI KMETJE STORILI SVOJO DOLŽNOST TAKO KOT ZADRUGNIKI, BI BIL CELJSKI TRG ZASUT S KROMPIRJEM

Velik del teh pridelkov so KDZ prodale v svoji »Trgovini Zadrugnega sklada« v Celju ter znaša skupna vrednost teh pridelkov 17.892.012 din. Brez dvoma je to znatno vplivalo na padec cen kmečkim artiklom, kar istočasno pomeni zvišanje življenjskega standarda delovnih ljudi. Samo krompirja so prodale KDZ na celjskem trgu 31 vagonov po 10 din in sicer takrat, ko ga privatni kmetje sploh niso hoteli prodati. Takšne količine so prodale KDZ kljub temu, da so na 14 ha najboljšje zemlje imele posejan krompir, ki je bil uvožen iz Nizozemske in katerega so KDZ razmnoževale ter ves pridelek oddale »Semenarni« za seme. Če bi bili v pogledu prodaje krompirja storili svoje dolžnosti tako, kakor KDZ, tudi privatni kmetje, bi bil celjski trg prav gotovo zasut s krompirjem (v resnici pa ga je manjkalo).

KMETIJSKE ZADRUGE SO V LETU 1951 MNOGO GRADILE

Vsaka izmed njih je opravila manjšo ali večjo gradnjo, ki jo je financirala z lastnimi finančnimi sredstvi. Poleg tega so KDZ prejele še 10.000.000 din kreditov za gradnjo. Krediti so bili po sklepu Zadrugnega sveta dodeljeni najšibkejšim KDZ. S tem je bilo omogočeno, da se v KDZ, ki nimajo še gospodarskega centra, zgrade nujno potrebna poslopja. Tako so bili zgrajeni iz kredita sledeči objekti: v KDZ Sv. Jedert upravno gospodarsko poslopje, v KDZ Kozje večji svinjak, v KDZ

Planina goveji hlev za 45 glav živine, v KDZ Zusem goveji hlev za 45 glav živine, v KDZ Sv. Peter v Savinjski dolini goveji hlev za 45 glav živine. Vsi ti objekti razen hleva na Planini so gotovi in že služijo svojemu namenu.

Mnogo je KDZ, ki so tudi pri notranji utrditvi dosegle zadovoljive uspehe, četudi je ravno na tem področju največ pomanjkljivosti. Slaba evidenca, neupravičeno prisvajanje dohodkov, nedemokratično odločanje o vseh važnejših problemih; vse to so stvari, ki močno slabijo zadovoljstvo zadrugnikov ter so ponekod bile tudi vzrok, da so nekateri zadrugi vložili izstopne izjave (KDZ Arja vas). Te hibe so se jasno pokazale že v teku leta, a še prav posebno so prišle na dan v nekaterih KDZ na občnih zborih.

ZADRUGNIKI NA VRANSKEM SI ZELE DEMOKRATIČNEGA UPRAVLJANJA

KDZ Vransko velja, kar se proizvodnje tiče, kot dobra KDZ, tudi storilni dan znaša 305 din, toda ko se je vršil preteklo soboto občni zbor, je bil upravni odbor in njegov predsednik Košenina Boris ostro kritiziran. Zaradi slabih pripravljenosti občni zbor potekal slabo. Ker niso bila rešena na seji upravnega odbora nekatera načelna vprašanja, se nekaj zadrugnikov ni hotelo udeležiti občnega zbora. Zadrugi so morali tudi spremeniti nekatere postavke, ki jih je v bilanci do-lučil upravni odbor. Tovarišu Košenini pa so dejali: »Res je tov. predsednik, ti si gotovo najpridnejši delavec v naši KDZ, toda vse premalo omogo-čaš soddločanje v vodstvu zadrug zadrugnikov. Sestanki zadrugnikov so maloštevilni in seje upravnega odbora le slučajne!« Pri direktnih in tajnih volitvah so tov. Košenina zopet izvolili za predsednika upravnega odbora, a med drugim sprejeli tudi sklep, da bodo skrbeli v prihodnjem letu vsi, da bo v KDZ res demokratično upravljanje.

NAJBOLJŠA IN NAJSLABŠA ZADRUGA V OKRAJU

Bilance v KDZ so letos sestavljene tako, da se v bilanci predvidena izplačila, delovni dnevi, amortizacije in temeljni sklad, ujemajo z gotovino na njihovem tekočem računu v NB. V vseh KDZ so postavili najmanj 5% čistega dohodka za zakupnino in 5% za odplačilo vložene inventarja. Tudi vzdrževalnina za stare zadrugnike in otroke je že precej urejena. V Savinjski dolini znaša zaslužek na storilni

Kmetijski strokovnjaki so pričeli aktivneje delati za dvig kmetijske proizvodnje

Ze nekaj več kot pol leta deluje v Celju podružnica Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Slovenije. Za-jema vse strokovnjake s področja okra-jev Celje, Šoštanj, Trbovlje in Poljčane, povezano pa je s centralnim društvom v Ljubljani.

V okviru splošne borbe za večjo donosnost in mehanizacijo našega zaostalega kmetijstva pripada ravno kmetijskim strokovnjakom nadvse važna naloga.

In prav zato je bilo priklicano v življenje to društvo. Posebno skrb posveča celjska podružnica praktičnemu izobraževanju mlajših tovaršev. Zaradi tega se vrše redne delovne konference enkrat mesečno, kjer starejši strokovnjaki preko predavanj in razgovorov prenašajo izkušnje na tovarše, ki so pravkar končali šolanje. V isti namen so bile prirejene tudi ekskurzije in pa sestanki na vzornih kmetijskih obratih oziroma ob priložnosti kmetijskih razstav.

Njihovo delo v lanskem letu je bilo plodno posebno v notranji organizaciji in učrstitvi podružnice. Trudili so se, da pritegnejo v svoje članstvo tudi vse socialistične kmetijske obrate kot gospodarske člane. Ta akcija je rodila skoro popoln uspeh, kajti državna posestva, ekonomije in KDZ uvidevajo, da jim člani društva preko tečajev, predavanj in filmov lahko prav mnogo pomagajo.

Na svojem poslednjem januarskem sestanku pa so sprejeli načrt dela za leto 1952, ki mora iti bolj v širino in mora biti otipljivo. Najvažnejši sklep, katerega so sprejeli, navajamo dobe-sečno: »Vsi kmetijski strokovnjaki bodo strokovno sodelovali pri pospeševanju kmetijstva in organizaciji proizvodnje v KDZ s tem, da izkušenejši strokovnjaki prevzamejo v svoje varstvo in strokovno nadzorstvo posamezne KDZ, najbližje njihovem mestu delovanja.«

Tako bodo kmetijski strokovnjaki nudili prostovoljno strokovno pomoč onim zadrugam in ekonomijam, kjer je ta pomoč najpotrebnejša. Prav sedaj, ko izvajajo KDZ arondacije svojih zemljišč in uvajajo nove kolobarje na zaključnih površinah, pa ob uvajanju gospodarnostnega računa, bo strokov-

dan v vseh KDZ nad 300 din, v KDZ »Hmeljar« pa celo 617 din, kljub temu, da so dali 60% čistih dohodkov v sklade in plačali 3.000 din mesečne vzdrževalnine za stare zadrugnike in otroke. Tak uspeh je treba pripisati samo izredno sposobnim hmeljarjem, ki so dosegli največji hektarski donos v Savinjski dolini.

Dokaj drugačna je slika v Kozjan-sko-Planinskem predelu, kjer bo storilni dan mnogo nižji, ne toliko zaradi objektivnih kakor zaradi subjektivnih razlogov. Najslabše pa je stanje v KDZ Planina. Tu že ves čas obstoja zadrug skrajno slabo gospodarijo. Da rešijo za-voženo gospodarstvo in dvignejo storilni dan (ki je v letu 1950 znašal le 20 din), so poverili za leto 1951 predsedniško mesto tovaršu Ivanu Doberšku, ki pa jim je »prigospodaril« 236.753 din dolga, iz katerega seveda ni mogoče plačati niti 20 din za storilni dan, kot je bilo to v letu 1950. Moti se pa tisti, ki misli, da zadrugi v KDZ Planina slabo žive, nasprotno, nekateri Planinci vedo povedati, pa tudi zdrava pamet tako veleva, da se godi nekaterim prav dobro, predvsem tistim velikim kme-tom, ki ves čas »svojega zadrugništva« niso dali skupnosti skoraj nič. KDZ pa je imela od njih celo škodo. Pri takem vodstvu trpe seveda zadrugi, ki so šli v zadrugo s poštenim namenom, zato ni čudno, da ti niso zadovoljni.

Izjemo v tej KDZ tvori le skupina Dol, kjer sta dve bivši kmetiji (predvsem pa bivša Zdolškova) prodali ne-kaj nad en vagon krompirja, dočim skupina Dobro polje, ki jo predstavlja v bistvu samo 24 ha veliko Doberškovo posestvo s 5 ha njiv, ni prodala nič, kljub temu, da je zemlja mnogo bolj rodovitna kot v Dolu. Toda »vrana vrani oka ne izkljuje«, zato tudi Doberšek ni hotel ustvariti reda v KDZ, nasprotno, silovito se jezi, ker je za-deva njegovega »zadrugovanja« končno že drugič prišla pred javnega tožila, kjer bo treba dokazati sedaj vse s šte-vilkami, a ne s frazami, kar mu je do sedaj še vedno uspelo.

V zadrugah se mnogo razpravlja o gospodarskem računu in arondaciji. Do danes je predlog za arondacijo izvršen v petih KDZ. V istih je v teku tudi gospodarski račun, ki ga izdelujejo po fazah in sicer: najprej plodored, nor-mativi, razdelitev v skupine, nakar sledi kalkulacije.

V preteklem letu lahko beležimo ko-rak naprej v utrditvi KDZ. S temeljito izvedbo predstojtečih nalog pa bodo KDZ v letu 1952 še bolj gospodarile.

V. S.

...in doma

CK KPJ O STANJU IN NALOGAH V FIZIKULTURI

Pred dnevi je CK KPJ izdal pi-smo, v katerem navaja svoje ugo-tovitve o stanju in nasvete za raz-voj fizikulture v naši državi. Pismo je sestavljeno na podlagi poročil posebnih komisij, ki so obiskale vse republike. Pismo je objavilo dnevno in športno časopisje.

FRANC KIMOVEC-ZIGA — NAMESTNIK MINISTRA ZA KULTURO IN ZNANOST

Predsedstvo prezidija Ljudske skupščine LRS je imenovalo Franca Kimovca-Zigo za namestnika mini-stra Sveta vlade LRS za prosveto in kulturo.

JUGOSLAVIJA JE EDINA VRNILA GRŠKE OTROKE STARSEM

V Parizu so obravnavali vrnitev grških otrok svojim roditeljem. Ti otroci so zbežali v razne države, ki mejijo na Grčijo, v času notranjih bojev. Od vseh držav je edino Ju-goslavija vrnila male begunčce nji-hovim staršem. Za tako človečansko gesto se je pred posebnim političnim odborom zahvalil Jugoslaviji grški predstavnik.

V SOLARNI V KREKI LETOS 9000 TON SOLI VEČ

Letošnji družbeni plan določa sto-odstotno izkoriščanje rudnika soli v Kreki, ki bo tokrat vrgel na trg 84.000 ton soli ali 9000 ton več ka-kor lani.

NAGRADE ZA 10 NAJBOLJŠIH ZADRUG V LRS

V kratkem bo republiška tekmo-valna komisija izbrala deset naj-boljših zadrug v Sloveniji. Te kme-tijske delovne zadrug bodo dobile lepe nagrade, med temi štiri trak-torje.

NESREČA V LITOSTROJU

Težak sneg je porušil del strešne konstrukcije v Litostroju in zasul pod seboj tri delavce. Eden od teh je podlegel poškodbam.

DELNO ZNIŽANJE TARIFE ZA POSTO, TELEGRAM IN TELEFON

Od 5. februarja dalje veljajo na-slednje tarife: Za pisma in druge pošiljke: do 20 gr 10 din, od 20 do 50 gr 15 din, od 50 do 250 gr 25 din. Za knjige, brošure in tiskovine, ki jih pošiljajo založbe, ne glede na težo 5 din. Za brzojavke v krajev-nem prometu znaša tarifa 50% od predpisane tarife za navadne brzo-javke. Znižane so cene tudi za tele-fonske pogovore.

SPOMENIK ŽIDOVSKIM ŽRTVAM V ZAGREBU

bodo verjetno že v začetku maja odkrili. Spomenik bo namenjen vsem žrtvam židovske pripadnosti iz pretekle vojne. Načrt za spome-nik je izdelal kipar Augustinčič, granitni zid v ozadiju kipa pa za-grebški arhitekt Geze Gomboša. Imena 30.000 žrtev fašizma, napisana na pergament, bodo položili v gro-bnico pod spomenikom.

SUHE ČESPLJE NA MORSKI POTI V ANGLIJO

Ladja »Sutjeska« bo v kratkem odpeljala v Anglijo prvo pošiljko suhih čespljev. Za »Sutjesko« bodo podobne tovore peljali tudi ladji »Lošinj« in »Livno«. V britanskih skladiščih pa čaka na obratno pot v Jugoslavijo že 100 popolnoma no-vih kamionov.

do svoje znanje z izkušnjami iz tuje strokovne literature, katero imajo že naročeno. V načrtu je tudi pošiljanje mlajših tovaršev na večmesečno prak-so v inozemstvo.

S takšnim plodnim delom bo društvo največ prispevalo k hitremu izboljša-nju našega zaostalega kmetijstva.

Inž. Č. D.

Žalec je dobil protituberkulozni dispanzer

Preteklo nedeljo je bil ob prisotnosti predstavnikov ljudske oblasti, množič-nih organizacij in številnega občinstva iz Zalca in bližnje okolice na slovesen način izročen svojemu namenu proti-tuberkulozni dispanzer.

V Domu ljudske prosvete je imel do-poldne predavanje o tuberkulozi in nje-nem zdravljenju šef dispanzerja iz Cel-je. Nato je sledilo predvajanje kratkih zdravstvenih filmov, kar je dobro opravi-la propagandna ekipa Higienškega zavoda iz Ljubljane. Sledil je ogled novih prostorov, ki so zelo lepo opre-mljeni, obenem pa je bila v njih tudi raz-stava slik in brošur, iz katerih je bila nazorno razvidna borba proti jetiki. Ljudje so z velikim zanimanjem ogle-dovali vse to, najbolj pa jih je mikal popolnoma nov rentgenski aparat. Po-

polodne je bilo v okviru tega spet pred-vajanje filmov, namenjeno mladini, vendar pa je bilo prisotnih tudi pre-cej starejših ljudi, kar dokazuje, da vlada med prebivalstvom zanimanje za borbo proti raznim boleznim, predvsem pa proti jetiki.

Pripomniti moramo, da so bili pro-stori, v katerih je dispanzer nameščen zgrajeni lansko leto, k čemur so precej pripomogla razna podjetja kot n. pr. rudnik Zabukovca, Hmezd in Juteks iz Zalca.

S tem, da je dobil Zalec svoj dispan-zer je napravljen precejšen korak v našem zdravstvu, saj bo odslej znatno razbremenjen dispanzer v Celju, ob-enem pa so našim delovnim ljudem da-ne možnosti čim večje kontrole svojega zdravja.

M. B.

